

DĖL AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija, kreipiasi į LR Finansų ministeriją dėl parengto ir pateikto išvadoms gauti Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau – Akcizų įstatymas) Nr. IX-569 1, 3, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau - Įstatymo projektas).

Pritariame Įstatymo projekto pagrindiniam tikslui – nustatyti trejų metų akcizų didinimo planą, tačiau atkreipiame dėmesį į Įstatymo projekto derinimo skubą, nes trejų metų akcizo didinimo planas neturi nieko bendro su skuba. Taip pat, atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyta, kad teisėkūroje vadovaujamasi aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros parengtuose „Pagrindiniuose reguliavimo kokybės ir veiklos rezultatų principuose“ nustatoma, kad siūlomi reguliaciniai mechanizmai privalo atitikti tam tikrus kriterijus, kaip kad teisinis aiškumas, pagrįstumas nesukelti problemų juos įgyvendinant. Verslo bendruomenė atkreipia dėmesį į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kurioje nurodoma vengti neišdiskutuotų mokesčių sistemos pakeitimų bei atsižvelgti į Vyriausybės deklaruotus tikslus dėl mokesčių sistemos stabilumo ir prognozuojamumo. Verso bendruomenė turi teisėtus lūkesčius gauti pakankamai laiko susipažinti ir išsinauginėti mokestinius įstatymų projektus.

Svarbu pažymėti, kad dar praėjusių metų birželį ES Finansų ministrai (ECOFIN) patvirtino Tarybos išvadas dėl apdoroto tabako akcizų struktūros ir tarifų. Jose yra teigiama, kad būtina nedelsiant patikslinti ES tabako akcizų direktyvą, siekiant harmonizuoti tokių naujoviškų gaminių, kaip el. cigarečių skysčių ir kaitinamojo tabako produktų sąvokas ir mokestinį traktavimą, atsižvelgiant į Valstybių Narių praktikas (6 punktas). Tuo pat metu Europos Komisija buvo pakviesta atlikti reikiamą techninę analizę, viešąsias konsultacijas, poveikio vertinimą ir pateikti teisinį (direktyvos) pasiūlymą. Šių metų kovo 30 dieną Europos Komisija pradėjo viešąsias konsultacijas¹ ir rengia siūlymą keisti ES tabako akcizų direktyvą. Mūsų žiniomis, visose ES šalyse (išskyrus Vengriją), kurių įstatymuose yra nustatyta kaitinamojo tabako produktų kategorija, šios kategorijos gaminiai yra apmokestinami pagal produkte esantį tabako svorį. Siekiant aiškumo ir teikiamų pasiūlymų pagrįstumo, prašome patikslinti aiškinamąjį raštą apžvelgiant kitų ES valstybių narių praktikas.

Manome, kad keičiant Akcizų įstatymo 65 straipsnį (Įstatymo projekto 9 straipsnis) turi būti įvertintas aukščiau minėtų Europos Komisijos viešųjų konsultacijų tikslas, ES valstybių narių praktikos bei faktas, kad kaitinamo tabako gaminių yra įvairių dydžių ir formų, su skirtingo svorio tabaku, kurie vartojami įvairiais būdais. Aiškinamajame rašte pateiktas argumentas, kad toks siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad kaitinamieji tabako produktai Lietuvos rinkoje parduodami ir vartojami vienetais, nėra pagrįstas, nes globalioje pasaulinėje ir ES rinkoje yra gaminami ir parduodami įvairių formų kaitinamojo tabako produktai,

¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12645-Tobacco-taxation-excise-duties-for-manufactured-tobacco-products-updated-rules-/public-consultation_en

kuriuose skiriasi tabako svoris ir kurie vartojami skirtingų elektroninių kaitinimo įrenginių pagalba bei skirtingais vienetais.

Kartu siūlome apsvarstyti galimybę papildyti Akcizų įstatymo 2 straipsnį, kuriame nurodytas akcizų objektų sąrašas, nauju objektu, apimančiu visus galimus naujus tabako pakaitalus (sudėtyje neturinčius tabako, bet turinčius nikotino) nepriklausomai nuo jų vartojimo būdo (kaitinant, inhaliuojant ar kitaip vartojant juos per burną). Atitinkamai būtų tikslintinas Akcizų įstatymo 3 straipsnis, jį papildant nauja nuostata dėl apmokestinimo struktūros (bazės) ir taikytino akcizo tarifo. Esant tokių produktų įvairovei, skirtingoms jų formoms ir vartojimo būdams, tokie produktai turėtų būti apmokestinami pagal juose esantį veikliosios medžiagos (nikotino) ar jos mišinio svorį. Siūlome tai įvertinti ir keičiant Akcizų įstatymo 3 straipsnio 36 dalį, nes nustatant akcizus naujiems rinkoje atsirandantiems produktams, savo esme panašiams į kaitinamojo tabako produktus, tačiau savo sudėtyje neturintiems tabako, būtina laikytis tų pačių aukščiau išvardintų principų.

Pažymime, kad šiuo raštu nėra teikiamos pastabos dėl Įstatymo projektu siūlomų akcizų tarifų dydžių, tačiau pastebime, kad aiškinamajame rašte nėra siūlomų pakeitimų poveikio vertinimo, nors Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra aiškiai įvardijamas įsipareigojimas teisės aktų pakeitimus rengti atliekant tikrą, o ne formalų poveikio vertinimą, jį pristatant visuomenei kuo ankstyvesnėje stadijoje. Šis įsipareigojimas įvardijamas kaip viena iš pagrindinių sąlygų teisėkūros kokybei užtikrinti.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Eglė Radišauskienė